

[Poul Hartling.]

kort varsel — eller som det blev udtrykt på venstres landsmøde for nylig: at en arbejder kan gøres brødløs på 14 dage. Vi mener, at dette ikke kan være lovgivningsmagten ivedkommende, og vi vil om fornødent tage initiativ til at få det rettet.

På det andet store sociale kasseområde, sygekassernes, vil vi fremsætte de dele af vort forslag, som ikke blev gennemført i foråret.

Vi foreslår videre en begrænsning af kommunernes grundskyldsudskrivning. Erfaringerne fra den forløbne tid vidner om, at der ikke har været noget sagligt behov for at fjerne disse grænser, men at det i nogle tilfælde har ført til resultater, som ikke er rimelige. Vi må også tage de problemer op, som følger af den ulige byrdefordeling mellem kommunerne, og som i mange tilfælde fører til, at de største byrder lægges på de svageste skuldre.

Vi vil fremsætte forslag om lejerdemokrati i de sociale boligelskaber. Det må være naturligt, at beboerne i disse selskaber får afgørende indflydelse på selskabernes ledelse.

Jeg er ikke gået i enkeltheder med disse forslag her, men det må være naturligt, at vi — lige så vel som regeringen — i en åbningsdebat peger på nogle af de konkrete ønsker og forslag, vi møder med til det forestående folketingsarbejde.

Jeg synes, for at vende tilbage til statsministerens økonomiske bedømmelse i åbningsstalen, at den tog for let på situationens alvor. Landets stilling er svagere, end den har været tidligere år, og svagere end man havde regnet med for et halvt eller et helt år siden, da man opstillede de forskellige økonomiske prognoser. Disse økonomiske vanskeligheder slår jo tilbage på erhvervslivet i alle dets grene. Når vi bruger dette brede ord „erhvervslivet“, omfatter det jo både de mange selvstændige, som har en bedrift, som de er alene om eller kun har få medarbejdere i, men også de større virksomheder, både ledelsen og de mange,

mange ansatte. Vi oplever i disse uger og måneder, at den ene virksomhed efter den anden melder om tilbageslag, at arbejdspladser indstiller sig på indskrænkning eller på at lukke, og alt dette mærkes ude omkring i hjemmene; det mærkes helt ind på kroppen af den enkelte medborger. Arbejdsløsheden begynder at lure, og ikke mindst i landbrugserhvervet mærkes den hårde klemme — klemmen imellem den pris, som man kan opnå for produktionen, og den omkostning, som er forbundet med at frembringe denne produktion.

Der slides i det danske landbrug fuldt så meget som noget andet sted i dansk erhvervsliv, men den indkomst, dette slid kan frembringe, er i mange tilfælde så beskeden, at den ikke står i noget som helst rimeligt forhold til arbejdsindsatsen. Enhver, der kender til tingene, må se med den dybeste alvor på den situation, som har udviklet sig. I nogle landbohjem er stillingen ved at være helt uholdbar. Landbruget som helhed er i en likviditetskrise, der bringer 1930erne i erindring. Forrentningsprocenten er, hvad enten man beregner den af den investerede kapital eller af handelsværdien, meget lav, helt ned på omkring 1 pct. pr. år. Her er der ingen høj rente på færde. Her måtte det da være rigtigt at gøre alt, hvad man kunne, for at lette vilkårene mest muligt, her måtte man sætte ind på at sørge for, at de nødløsninger og overgangsordninger, som er nødvendige, også blev gennemført. Her måtte man være ivrig for at lette de ejendomsskatter, som særlig rammer de erhverv, der dyrker jorden. Her måtte man gøre, hvad man kunne, for at erhvervet kan overleve på en rimelig måde. Det er i hele det danske samfunds interesse, at det produktionsapparat, som det danske landbrug råder over, ikke går til eller forringes i disse år. Det er i hele det danske samfunds interesse, at det danske landbrug på rimelig måde kan følge med i den økonomiske udvikling, som sker.

Det hed i statsministerens tale til sidst, at erhvervenes konkurrenceevne var af afgø-